

הרב שמעון דרור
ראש כולל "מאמר מרדכי"
ירושלים

❖ בענין מחלת "הידרוצל" ❖

ו' - השכבה הקרובה ביותר לאשך היא מעטפת "אלבוגינאה", העוטפת את הרקמה המייצרת זרעונים והורמונים.

בשיכבה ה' שבה מיוצר הנוזל הג'ל, פעמים שכתוצאה מדלקת, או חבלה, או ניתוח לתיקון בקע, או גידול (מקרה נדיר) וכדו', הנוזל מתוסף בצורה משמעותית ללא ספיגה חוזרת, וממילא האשך מתמלא מים ומתנפח, וכאשר הוא מתחכך בירכיים נגרמת הזעה מרובה באיזור זה, ובעקבות כך יכולים להגרם פטריות ודלקות למיניהם, ובנוסף לזה, כשהאשך מתנפח הוא גם מכסה על חלק מהגיד ומושך אליו את עור הגיד, וזה גורם לצער גדול בחיי האישות ובאי נוחות במתן השתן, (בלשון הרפואה נקרא "אבר קבור").

ולכן הרופאים חותכים חתך רוחבי בכיס האשך כ-4 ס"מ, עד שכבת 'הוגינליס' ואינם נוגעים כלל במעטפת 'אלבוגינאה', וכ"ש באשך עצמו, מבדדים את שכבת הוגינליס משאר שכבות האשך, ואז מבצעים חתך בשכבת 'הוגינליס' ומסלקים ממנו את הנוזל, כורתים את עודף 'הוגינליס' (פעמים שאין צורך בכך מפני שהשכבה אינה עודפת), ולא חוזרים לעטוף בו שוב את האשך, אלא תופרים אותו מאחורי האשך ולא משתמשים בו יותר כלל, משום שרקמה זו כבר אינה תקינה, כיון שמייצרת נוזל מרובה (ומאידך לא מסירים אותה לגמרי, מפני שהאשך עדיין מחובר באופן טבעי לדופן 'הוגינליס' בנקודה מסוימת מאחור, כדי שלא ייווצר תסביב סביב עצמו של האשך וייווצר נמק), לאחר מכן מחזירים את האשך למקומו, ותופרים את שאר השכבות למקומן הראשון.

ברצונינו להעלות שאלה שאנו נשאלים בה בענין הטיפול במחלת "הידרוצל" (הידרו=מים צל=כיס) המתהווה כאשר מצטברים מים בשק האשכים ואינם חוזרים להיספג במקומם, וכתוצאה מכך כיס האשכים מתנפח, והדבר גורם לאי נוחות והזעה מרובה, ובמקרים יותר קיצוניים להפרעה גדולה בחיי האישות, ובנוסף לכך בחלק מהמקרים נגרמים דלקות ופטריות בעור למיניהם ועוד חיידקים נוספים, אשר על כן ממליצים הרופאים (כאשר הדבר מפריע למטופל) לערוך ניתוח בכיס האשכים. הן אמת שבאמתחתי כמה תשובות מגדולי הדור בענין מחלת "ההידרוצל" ורובן ככולם העלו בכוחה דהיתרא.

וזה תיאור המחלה והניתוח: (כפי שהוסבר לי ע"י ידידי האורולוג המומחה ד"ר אורלי פרט הי"ו וכן חזיתי בכמה ניתוחי "הדרוצל")

הנה כיס האשכים מורכב מכ-7 שכבות העוטפות את האשך, ואלו העיקרים שבהם:

א' - השכבה החיצונית שהיא העור הנראה לעינינו.

ב' - פנימית יותר היא חבל הזרע העוטף בתוכו את צינורית הזרע וכלי דם [עורק + ווריד].

ג' - שכבת דרכי לימפה (המהווים מערכת הגנה לאשך).

ד' - שכבת מערכת עצבים - שריר קרמיסטרי (המושך את האשך לכיוון הגוף לשמירת טמפרטורה קבועה).

ה' - השכבה הבאה נקראת "וגינליס" (VAGINALIS) המייצרת נוזל השומר על לחות הביצה, ותפקידה גם לספוג נוזל זה בחזרה.

התפיסה והחבישה ואכ"מ}, ובדר"כ הנוזלים נספגים מעצמם ואינם נצרכים לניתוח הנ"ל.

במקרים בודדים הדבר מוכיח שדרכי המעבר מחלל הבטן לא נסגרו היטב, ולכן ישנם עודפי נוזלים (שהרי ידוע שבמהלך סוף חודשי ההריון האשכים יורדים לכיס האשכים דרך תעלת 'וגינליס' ושוב אמורה התעלה להיסגר), ולכן מבצעים ניתוח דרך המפשעה לחלל הבטן, וקושרים את אותו המעבר כך שלא יעברו שוב נוזלים לכיס האשכים, ויתר הנוזלים נספגים בגוף כתקנם.

ונפשם בשאלתם, האם יש בניתוח כזה חשש של איסור קהל דפצוע דכה וכו' שפכה, והאם מותר לכתחילה להמליץ לעשות ניתוח זה אף במקום צער בלבד.

לאחר הניתוח, המנותח יכול להזריע ולהוליד כשאר האדם, ולדעת הרפואה אין צורך כלל בשכבת 'הוגינליס' ואין גרועות בהסרתה להמשך תפקודו התקיין של האשך ביצור זרעונים והורמונים, ומעשים בכל יום שעושים ניתוח זה, ואין בנמצא מי שעבר ניתוח כזה ע"י רופא מומחה ונפגע כושר הזרעתו ע"י הניתוח, וגם לא מצוי כלל שבניתוח כזה יגעו במעוות בביצה עצמה ויחבלו בה.

במקרים בודדים כאשר אין המטופל יכול לעבור ניתוח, שואבים במחט את הנוזל העודף מבלי לנתח, ובדר"כ אין הדבר מומליץ, מפני שעלולים להיגרם זיהומים, וכן הנוזל ישוב להתרבות.

והנה מציאות זו מצויה גם אצל תינוקות קטנים בעת לידתם {וכבר ידוע שבעת עשיית הברית לתינוק עם "הידרוצל" צריך אומנות יתרה בין היתר בשיעור

הרב מאיר מאזוז
ראש ישיבת "כסא רחמים"
בני ברק

בענין הנ"ל

שבשעת החתך יש צד חשש של פצוע דכה, מ"מ אחר גמר הניתוח הו"ל פיסול החוזר להכשרו וכשר, כעין שאמרו ביבמות (דף ע"ו ע"א), ע"ש.

ומ"מ למעשה לא יסמוך עלי עד שיסכימו לזה עוד שני רבנים מוסמכים, כי מחוסר זמן ומחוסר ספרים אנכי בעוה"ר.

לפי הנראה מדברי רש"י בפרשת כי תצא (כ"ג ב') והרמב"ם במו"נ ח"ג (סוף פרק מ"ט) וספר החינוך (מצוה תקנ"ט) טעם הפיסול בפצוע דכה וכו' שפכה מפני שאינו ראוי להוליד, כיעו"ש (וכ"נ מדברי הגר"ע יוסף שליט"א בשו"ת יביע אומר חלק שביעי אה"ע סוף סימן ח', ע"ש). וא"כ בג"ד שאדרבא ע"י ניתוח זה יכול להוליד אין בזה חשש כלל. ואע"פ